

**KATEDRA TEORIE KULTURY FILOZOFICKÉ FAKULTY
UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE**

Autorka rigorózní práce: Mgr. Jitka Kučerová
Název rigorózní práce: Specifika mužské a ženské kultury v základních životních
sférách (se zaměřením na soudobou západní kulturu)
Konzultant rigorózní práce: PhDr. Václav Soukup, CSc.
Oponent rigorózní práce: PhDr. Martin Soukup, Ph.D.

POSUDEK OPONENTA RIGORÓZNÍ PRÁCE

Předmětem rigorózní práce je teoreticko-empirická analýza specifík „mužské a ženské kultury“, jejich společných i rozdílných rysů. Autorka se v teoretické části práce zaměřila na vysvětlení hlavních teoretických přístupů a uvedla je do souvislosti s předními představiteli tohoto směru bádání. Dále pak zaměřila pozornost na hlavní aspekty genderu v kontextu společnosti a kultury. Autorka se při zpracování tématu také opřela o empirická data získaná vlastním výzkumem. Na základě dotazníkového šetření provedla komparaci názorů na problematiku genderu, které zjišťovala u příslušníků české a americké společnosti. Předložená rigorózní práce tak představuje ucelený příspěvek k genderovým studiím a feministické antropologii.

Cílem práce ovšem není kompilace známých teorií a informace o hlavních představitelích, tedy opakování dobře známého. Předložená rigorózní práce má výrazně autorský charakter. Práci autorka založila na předpokladu, že „mužské a ženské světy“ se v mnoha ohledech liší v jazyce, normách, hodnotách, způsobech myšlení. Představují tak svébytné kultury. Partnerství pak autorka charakterizuje jako vznik „nové kultury“. Autorka partnerské soužití přirovnává k procesům socializace a enkulturace a uvažuje o partnerství jako svébytného typu „akulturace“. Nabízí se věčná otázka, zda mohou rozdíly mezi „dvěma kulturami“ vycházet z biologických základů. Autorka se v práci přiklání spíše na stranu kulturního determinismu. Někteří evoluční biologové ovšem přirovnávají muže a ženy k rozdílným živočišným druhům,

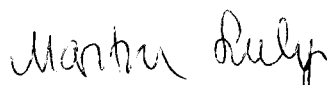
protože mají zásadně odlišné evoluční zájmy. Mohli by pak tyto rozdílné evoluční zájmy vést k evoluci rozdílných mentalit mužů a žen, které by následně determinovaly povahu „mužské a ženské kultury“?

Autorka rigorózní práce uvádí, že pro zpracování tématu bylo klíčové dílo americké kulturní antropoložky Margaret Meadové (1901 – 1978), a to hlavně *Male and Female* (1949). V rámci vlastní obhajoby doporučuji, aby autorka vedla toto dílo do souvislosti s výzkumy Margaret Meadové v Tichomoří. Další otázkou je, jak relevantní dnes vůbec jsou závěry, které Margaret Meadová uvádí. Vždyť již v době publikace díla britský antropolog Siegfried Frederick Nadel v recenzi na uvedenou práci uvedl, že valná většina důkazů, které Meadová uvádí, nejsou ničím víc než osobními dojmy a neprověřitelnými intuicemi a nám nezbyvá, než jim zkrátka uvěřit.

Obecně lze konstatovat, že rigorózní práce splňuje nároky kladené na práci tohoto druhu. Má logickou strukturu a akcentuje kulturologické téma. Autorka pracuje s relevantní odbornou literaturou a práci vybavila odpovídajícím poznámkovým aparátem. Téma je zpracováno kvalitně, jazykově i metodologicky čistě. Citlivé téma genderu je autorkou uchopeno a zpracováno vyváženě bez obvyklých klišé, které často nacházíme v dílech na toto téma.

Doporučuji k obhajobě

V Praze 18. listopadu 2009

PhDr. Martin Soukup, Ph.D.